

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z powództwa T. sp. z o.o. w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
z udziałem Prokuratora Prokuratury Okręgowej w W.
o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,
na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 maja 2022 r. po rozpoznaniu na posiedzeniu
niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6
listopada 2020 r., sygn. akt VII AGa [...]:

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od T. sp. z o.o. w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK), działając na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (w ówczesnym brzmieniu t.j. Dz.U. 2015, poz. 184 z późn. zm.; dalej: ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów) w zw. z art. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. 2014, poz. 945), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, decyzją z 30 grudnia

2015 r., nr DDK [...] uznał działanie T. Sp. z o.o. w W. (d. N.S.A.) (dalej: Skarżąca) za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK działanie polegające na składaniu konsumentom w trakcie rozmów telefonicznych propozycji zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, bez uprzedniej zgody konsumenta na posłużenie się telefonem w celu złożenia propozycji zawarcia umowy stanowi naruszenie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (w ówczesnym brzmieniu t.j. Dz.U. 2012, poz. 1225 z późn. zm.; dalej też: ustawa o niektórych prawach konsumentów) oraz godzi w zbiorowe interesy konsumentów. Prezes UOKiK stwierdził nadto zaniechanie stosowania nieuczciwej praktyki z dniem 16 maja 2014 r.

Wyrokiem z 5 kwietnia 2019 r. wydanym w sprawie o sygn. akt XVII AmA [...] Sąd Okręgowy w W., XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie Skarżącej oraz zasądził na rzecz Prezesa UOKiK kwotę 5.760 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła Skarżąca zaskarżając wskazane orzeczenie w całości. W wyniku jej rozpoznania Sąd Apelacyjny w [...] VII Wydział Gospodarczy i Własności Intelktualnej wyrokiem z 6 listopada 2020 r., VII AGa [...] oddalił apelację Skarżącej oraz zasądził na rzecz Prezesa UOKiK kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Pismem z 7 maja 2021 r. Skarżąca wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 6 listopada 2020 r., VII AGa [...] zaskarżając go w całości.

Działając na podstawie art. 398⁴ w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na istnienie istotnego zagadnienia prawnego, które sformułowała w następujący sposób:

1) Czy na podstawie art. 50 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zobowiązującego przedsiębiorców do przekazywania Prezesowi UOKiK wszelkich koniecznych informacji i dokumentów, Prezes UOKiK prowadząc

przed 8 września 2016 r. postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów mógł zobowiązać przedsiębiorcę do przedstawienia nagrań rozmów telefonicznych z potencjalnymi klientami?

2) Czy posłużenie się przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego środkiem komunikacji elektronicznej w celu złożenia propozycji zawarcia umowy konsumentowi nie będącemu klientem danego przedsiębiorcy, stanowiło naruszenie art. 6 ust. 3 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz.U. 2012, poz. 1225), interpretowanego z uwzględnieniem celów Dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotyczącej przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej oraz art. 3 i art. 13 ust. 1 i 3 tej dyrektywy, jak również celów Dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych i treści art. 7 lit. f) tej dyrektywy?

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Skarżąca przedstawiła argumenty stanowiące podstawę do jej przyjęcia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach k.p.c. jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej

z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁹ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W tym zakresie podała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące tego, czy dokument w postaci nagrań rozmów telefonicznych z potencjalnymi klientami może stanowić dowód w postępowaniu w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy,

jak również czy posłużenie się przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego środkiem komunikacji elektronicznej w celu złożenia propozycji zawarcia umowy konsumentowi nie będącemu klientem danego przedsiębiorcy stanowiło naruszenie art. 6 ust. 3 ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów.

Sąd Najwyższy wyjaśnia w świetle powyższego, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Skarżąca nie sprostала powyższym wymaganiom. Przedstawiona przez nią kwestia nie ma charakteru uniwersalnego zagadnienia prawnego i jest ściśle powiązana z okolicznościami rozpoznawanej sprawy. Uszło uwadze Skarżącej, że zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia, kontrowersji dotyczących ustaleń, oceny dowodów albo innych okoliczności konkretnej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; z 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04; z 11 września 2014 r., V CSK 66/14; z 31 stycznia 2020 r., I CSK 477/19).

Problematyka przedstawiona w skardze dotyczy wprost oceny dowodu z nagrań rozmów telefonicznych i taka problematyka odnosi się wyłącznie do sprawy będącej przedmiotem rozpoznania. Przypomnieć jednocześnie należy, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sąd *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz wiązanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość orzeczenia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Analiza skargi kasacyjnej pozwala na przyjęcie, że Skarżącej nie chodzi o sformułowanie uniwersalnego istotnego zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 14 ust. 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. 2018, poz. 265).